

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
KANTONALNI SIJD U BIHAĆU
Broj: 001-0-K-Rz-07-000 004
Bihać, 13. februara 2008. godine

Pravosnažno 14.05.2008. godine.
Presudom Vrhovnog suda F BiH broj 070-0-Kž-08-000 141 od 14.05.2008. godine prvostepena presuda preinačena u odluci o kazni tako da se optuženi osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina.
U ostalom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmjenjena.

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Kantonalni sud u Bihaću, u vijeću sastavljenom od sudije Dervišević Nurije kao predsjednika vijeća, te sudija ovog suda Hodžić Fikreta i Sarač Nizane, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Husarević Fatime, postupajući u krivičnom predmetu protiv optuženog Stupar Lazara sin B. iz M. H., općina B. L., zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ, (KZ SFRJ), kojeg brani branilac po izboru Cerić Nazif advokat iz Bihaća, odlučujući povodom optužnice Kantonalnog tužilaštva USK-a Bihać broj Kt-354/95-Rz od 19.11.2007. godine, nakon glavnog, usmenog i javnog pretresa održanog dana 13.02.2008. godine, u prisustvu kantonalnog tužioca USK-a Bihać Mesić Jasmina, optuženog i njegovog branioca, oštećenih M. E., K. M., O. A. , O. E. i drugih, jednoglasno je donio, te istoga dana javno objavio sljedeću

PRESUDU

Optuženi Stupar Lazar sin B. i majke N. rođene Č., rođen 02.03.1969. godine u S. M., stalno nastanjen u M. H., općina B. L., JMBG..., pismen sa SSS, po zanimanju stolar, nezaposlen, oženjen, otac dvoje malodobne djece, ..., supruga mu nije zaposlena, od imovine posjeduje ..., po narodnosti ..., državljanin ..., vojsku, (bivša JNA), služio 1987/88 godine u N. vodi se u vojnoj evidenciji pri OMO B. L., do sada neosuđivan, protiv njega se ne vodi drugi krivični postupak, nalazi se u pritvoru počev od 21.10.2007. godine od 13,45 sati, pa na dalje

K R I V I J E:

Što je:

1) Za vrijeme rata 10. oktobra 1995. godine u S. M. kao pripadnik VI krajiške brigade vojske Republike Srpske, sa nekoliko nepoznatih pripadnika vojske Republike Srpske, učestvovao u odvođenju 27 civila Bošnjaka na prisilni rad, kopanja rovova kod M. mosta u području koje je bilo izloženo borbenim dejstvima, te nakon što su zarobljenici podijeljeni u dvije grupe, oko 17 časova, prišao grupi u kojoj su se nalazili G. N., G. E., G. N.1, Dž. Dž., B. J. i M. V. i iz automatske puške nepoznatog broja i marke, bez bilo kakvog povoda,

a u namjeri da ga liši života, ispalio jedan metak u predjelu glave M. V., a potom u nepomično tijelo istog ispalio još tri metka, te naredio zarobljenicima G. N. i B. J. da mrtvo tijelo M. V. odnesu do rijeke S. i tu ga ostave, usljed čega je M. V. zadobio povrede u vidu strijelne rane glave i vrata sa razdorom mozga, od kojih povreda je odmah umro.

2) Istoga dana oko 20 časova naredio 21. zarobljeniku Bošnjaku i to: K. H., A. E., M. F., M. E., M. J., K. S., K. M., K. Z., K. R., K. R.1, K. Đ., Č. E., A. A., O. A. , B. S. , K. S. , K. S.1, K. M.1, O. A.1, Dž. E. i A. H. da uđu u garažu vlasništvo B. N. u neposrednoj blizini M. mosta, gdje su dovedeni na prisilni rad-kopanje rovova, te u namjeri da iste liši života, nakon kraćeg vremena u garažu bacio tri do četiri bombe, jednu za drugom, koje su se aktivirale među zarobljenicima, te ispucao neutvrđeni broj metaka iz automatske puške nepoznatog broja i marke po zarobljenicima, usljed čega su navedene osobe zadobile povrede i to: O. A.1 eksplozivne povrede u predjelu karlice i slabinske kičme, koji je od posljedica ranjavanja ubrzo umro, a navedene prilike su ranjeni: K. M.1 koji je zadobio povrede u vidu eksplozivnih rana u predjelu leđa sa ozljedom kičmene moždine i kičme, što je izazvalo potpunu oduzetost donjeg dijela tijela, Č. E. eksplozivnu povredu u gornjem dijelu desne potkoljenice, A. H. jednu eksplozivnu i jednu strijelnu ranu u predjelu slabine i sjedalnog dijela, M. E. eksplozivne rane u predjelu desne potkoljenice lijevog skočnog zgloba, lijevog stopala, te prijelom lijevog gležnja, B. S. eksplozivnu ranu lijeve potkoljenice sa mnoštvom zaostalih krhotina eksplozivnog sredstva, K. S. dvije eksplozivne rane u predjelu slabinskog dijela lijeve strane grudnog koša i lijeve potkoljenice sa prisustvom stranog metalnog tijela i prijelomom lijeve lisne kosti, A. E. povrede u predjelu potkoljenice, K. Z. povrede u predjelu desne strane lakta, desne nadlaktice i koljena desne noge, K. Đ. povrede u predjelu glave i desne noge, K. M. povrede u predjelu obje noge i M. F. povrede u predjelu ruke, noge i vilice, a što je suprotno Pravilima Međunarodnog prava i to odredbe člana 51. član 3. tačka a) IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, te odredbi iz člana 75. stav 2. tačka a) Dopunskog protokola Ženevske konvencije od 12.08.1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba, (Protokol I).

Dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata prisiljavao civilno stanovništvo na prinudni rad, izvršio ubistvo dva civila i povredu zdravlja jedanaest civila.

Čime je pod tačkom 1) i 2) ove presude počinio jedno produženo krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ.

Pa se na osnovu istog zakonskog propisa, i uz primjenu odredbi iz člana 4., 5., 33., 38. stav 2. 41. preuzetog KZ SFRJ,

OSUĐUJE

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 20 (DVADESET) GODINA

Na osnovu odredbe iz člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, optuženom se u izrečenu kazni zatvora uračunava vrijeme provedeno u pritvoru počev od 21.10.2007. godine od 15,45 sati, pa nadalje.

Na osnovu odredbe iz člana 212. stav 3. ZKP-a FBiH. oštećeni K. M.1 sin Đ., Č. E.

sin O., M. E. sin J., K. S. sin A., A. E. sin R. , K. Z. sin E., K. Đ. sin M., K. M. sin H., M. F. sin A., svi iz K., općina S. M. , A. H. sin N. iz S. M. i B. S. sin H. iz K., općina K., te porodice poginulih M. V. sin R. i O. A.1 sin H. iz K.1, općina S. M. , se sa imovinsko-pravnim zahtjevom upućuju na građansku parnicu.

Na osnovu odredbe iz člana 202. stav 1. ZKP-a FBiH, optuženi Stupar Lazar je dužan, snositi troškove ovog krivičnog postupka u iznosu od 717,75 KM, te platiti na ime paušala iznos od 350,00 KM, a to sve u roku od 15 dana po pravosnažnosti ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Kantonalnog tužilaštva USK Bihać, broj Kt-354/95-Rz od 19.11.2007. godine, optuženi Stupar Lazar se tereti, zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, počinjenog u vrijeme i na način pobliže opisan u dispozitivu te optužnice.

Optuženi u svoju odbranu u uvodnom izlaganju i završnoj riječi putem branioca poriče da je počinio krivično-pravne radnje i krivično djelo za koje se tereti potvrđenom optužnicom. Priznaje činjenicu da je u vrijeme kritičnog događaja (10.10.1995. godine), bio vojnik i pripadnik VI krajiške brigade vojske Republike Srpske, ali je ranije i to dana 08.10.1995. godine povrijedio lijevu nogu prilikom iskakanja iz zapaljenog kamiona, pa je iz tog razloga bio odsutan iz svoje vojne jedinice navedenog dana za koji se tereti optužnicom, jer se toga dana povlačio iz S. M. prema P. u koloni sa drugim stanovništvom i civilima i to skupa sa svojim bratom, sestrom i sestrom kćerkom u putničkom automobilu marke „Golf“ koji je vozio njegov brat R., jer on zbog povrede lijeve noge nije mogao ni voziti. Stoga tvrdi da navedenog dana uopšte nije bio na lokaciji gdje je ubijen M. V., a niti kod garaže B. N. u kojoj je smrtno stradao O. A.1 i u kojoj je više civila zadobilo tjelesne povrede. Navodi da je u konkretnom slučaju on pogrešno identifikovan kao navodni izvršilac inkriminisanog krivičnog djela i radnji za koje se tereti, a da je prepoznavanje i označavanje njega kao izvršioca inkriminiranih radnji, ustvari, rezultat dobro izvježbanih i izverziranih iskaza svjedoka optužbe koji su bili očevidci navedenog događaja, budući da su svi saslušani svjedoci optužbe, osim B. S. a, iz mjesta K., tako da su oni poslije završetka rata međusobno razgovarajući o navedenom događaju, detaljno usaglasili svoje iskaze, te ga na taj način lažno i neosnovano terete kao izvršioca inkriminiranog krivičnog djela.

U toku glavnog pretresa optužba je izvela slijedeće dokaze: direktno je ispitala svjedoke: G. N. i E. sinovi K., M. H. sin R., M. E.1 sin S., Dž. Dž. sin E., A. A. sin A., Č. E. sin O., A. E. a sin R., K. M.1 i H. sinovi Đ., M. E. sin J., K. Z. sin E., O. A.1 a sin S., K. R. sin R., K. Đ. sin M., K. M. sin H., K. R.1 sin B., K. S. 1 sin M., M. F. sin A., K. S. sin A. i O. E. kći O. svi iz K.1, općina S. M., A. H. sin N. iz S. M., B. S. sin H. iz K. , općina K. i Đ. S. sin M. iz K. D. , direktno je ispitala vještaka medicinske struke dr. Rakočević Miroslava iz Bihaća na okolnosti kvalifikacije i načina nastanka tjelesnih ozljeda oštećenih i uzroka nastupanja smrti kod poginulog O. A.1, te je iznijela sadržaj zapisnika o saslušanju ovog vještaka iz istrage od 16.11.2007. godine, izvještaja o obdukciji poginulog O. A.1 od 15.11.2007. godine koju je izvršio isti vještak, također je direktno ispitala vještaka patologa dr. Mešić-Pašalić Semiru iz Bihaća na okolnosti kvalifikacije i načina nastanka tjelesnih povreda i uzroka nastupanja smrti kod poginulog M. V., te je iznijela sadržaj zapisnika o

obdukciji poginulog M. V. od 17.01.2001. godine koju je izvršila ova vještakinja, iznijela je sadržaj materijalnih dokaza i to: medicinske dokumentacije o zadobivenim povredama i liječenju oštećenih: Č. E., A. H., M. E., B. S., K. S. i K. M.1, izvoda iz matične knjige umrlih za poginulog O. A.1 izdat od matičnog ureda V., općine S. M. broj 05-13-3-11/05 od 07.02.2005. godine, izvoda iz matične knjige umrlih za poginulog M. V. izdat od matičnog ureda K.1, općine S. M. broj 05-13-3-64/08 od 06.02.2008. godine, službene zabilješke ovog suda broj Kri-29/95 od 23.10.1995. godine, izvještaja o kriminalističko-tehničkoj pretrazi lica mjesta KMUP USK broj 70/95 od 24.10.1995. godine o ekshumaciji mrtvog tijela M. V., zapisnika KMUP USK Bihać broj 05-1/04-5-1845/07 od 15.11.2007. godine o izvršenoj ekshumaciji i obdukciji tijela poginulog O. A.1, fotodokumentacije lica mjesta i izvršene ekshumacije posmrtnih ostataka poginulog O. A.1 sačinjene od strane KMUP USK Bihać broj 24/07 od 24.01.2007. godine, broj 179/07 od 07.09.2007. godine, broj 184/07 od 07.09.2007. godine, broj 104/07 od 20.11.2007. godine i od 15.01.2008. godine i broj SL/08 od 15.01.2008. godine, fotodokumentacije izvršene ekshumacije mrtvog tijela poginulog M.V. sačinjene od strane KMUP USK Bihać dana 14.11.1995. godine, te crteža lica mjesta KMUP USK Bihać broj 24/07 od 24.01.2007. godine, broj 184/07 od 25.08.2007. godine, broj 104/07 od 20.11.2007. godine i od 14.01.2008. godine, službene zabilješke KMUP USK Bihać broj 05-1/04-6-04-3-998/07 od 14.01.2008. godine, dopisa Stanice javne bezbjednosti S. M. broj 13/11-02-12/95 od 22.11.1995. godine upućenog Centru službi bezbjednosti Bihać, sa prilogom službenog izvještaja od 25.10.1995. godine o pronalasku NN leša u S. M. u rijeci S. ispod M. mosta, te je unakrsno ispitala svjedoke i vještake odbrane, dok je odbrana direktno ispitala svjedoke: T. G. sin Ž. iz O. L., S. R. sin B. i K. G. sin R. oba iz B. L., K. M. 2 kći B. iz G., općina L., M. B. sin J., S. D. sin G. i D. D. sin G. svi iz N. O., općina P., M. Đ. sin D. iz L., P. P. sin M. iz S., općina O. L., M. Z. sin G. iz P., U. Ž. sin M. iz D., općina B. L. i L. V. kći A. iz Lj., te je provela timsko medicinsko vještačenje po vještacima ortopedu dr. Begić Pašagi i hirurgu dr. Kulenović Braci oba iz Bihaća na okolnosti težine povrede lijeve noge optuženog iz oktobra mjeseca 1995. godine i direktno je ispitala ove vještake na glavnom pretresu, te je iznijela sadržaj pismeno sačinjenog timskog vještačenja ovih vještaka od 31.01.2008. godine, te je neposredno saslušala vještaka Hasanagić Fadila iz Bihaća na okolnosti vrste i ubitačne moći eksplozivnih sredstava-bombi ubačenih u garažu poblize opisanu pod tačkom 2) ove presude i iznijela je sadržaj materijalnih dokaza i to: akta Vojne pošte 7421 Vojske Republike Srpske broj str. pov. 38-289 od 09.10.1995. godine, sa prilogom spiska povrijeđenih i ranjenih boraca na dan 08.10.1995. godine, te je izvršen uvid u ostalu dokumentaciju koja se nalazi u spisu.

Sud je u toku postupka odbio prijedloge optuženog i njegovog branioca da se na okolnosti odbrane optuženog ponovno pozovu i još jednom na glavnom pretresu saslušaju svjedoci G. N. i G. E., jer su pomenuta dva svjedoka direktno i unakrsno ispitani na glavnom pretresu održanom dana 14.01.2008. godine, tako da je optuženom i njegovom braniocu omogućeno da ove svjedoke ispita na sve okolnosti kritičnog događaja i na okolnosti odbrane optuženog. Iskazi ovih svjedoka koje su oni dali u toku ranije istrage i kod istražnog sudije na zapisniku od 11.01.2001. godine su identični njihovim iskazima koje su oni dali prilikom direktnog i unakrsnog ispitivanja na glavnom pretresu od 14.01.2008. godine, u pogledu odlučnih činjenica: i to prepoznavanje optuženog od strane svjedoka G. N., te fizičkog izgleda optuženog kako ga je u tim iskazima opisao svjedok G. E., a također i u pogledu ponašanja optuženog u kritičnom događaju, kako prema zarobljenim civilima, tako i u pogledu načina ubistva civila M. V., iako je između tih njihovih iskaza protekao vremenski period od oko 7 godina. Istina je da se iskazi pomenuta dva svjedoka iz istrage i sa glavnog pretresa donekle razlikuju u pogledu neznatnih i manje važnih činjenica, konkretno u pogledu opisa odjeće koju je optuženi nosio kritičnog dana. Međutim, po

mišljenju ovog suda, ponovnim i dodatnim ispitivanjem pomenuta dva svjedoka, na okolnosti njihovog različitog opisa manje važnih činjenica, ali ne i odlučnih, ne bi se izmijenilo činjenično stanje u pogledu tih odlučnih činjenica, u odnosu na ono utvrđeno stanje odlučnih činjenica, koje je već utvrđeno direktnim i unakrsnim ispitivanjem ovih svjedoka na glavnom pretresu, a potvrđeno je i drugim izvedenim dokazima koji su izvedeni u toku glavnog pretresa, niti različit opis pojedinih detalja događaja od strane ovih svjedoka, dovodi u sumnju istinitost i vjerodostojnost iskaza ovih svjedoka u ostalom dijelu, a posebno u odnosu na gore već navedene odlučne činjenice, (ubistvo M. V., opis i prepoznavanje optuženog kao izvršioca krivičnog djela i njegovo sveukupno ponašanje u inkriminisanom događaju). Opis ponašanja optuženog prema ubijenom M. V. svjedok G. N. je na identičan način opisao na glavnom pretresu, kao i u toku istrage kod istražnog sudije, s tim što je u toku istrage kod istražnog sudije ovaj svjedok ustvrdio da je jedan od naknadno tri ispaljena metka u tijelo već ranjenog M. V., koje je ispalio optuženi, pogodio u nogu B. J.. Stoga bi se, po mišljenju ovoga suda, ponovnim pozivanjem i saslušanjem pomenuta dva svjedoka na navedene neznatene razlike u njihovim iskazima samo išlo na odugovlačenje ovog krivičnog postupka, a ne bi doprinijelo drugačijem utvrđenju odlučnih činjenica inkriminisanog događaja za koji se optuženi tereti.

Sud je također odbio prijedlog optuženog i njegovog branioca da se na glavnom pretresu sasluša doktor Š. M. iz K. D. na okolnosti tjelesne povrede optuženog u predjelu lijeve noge, jer bi se, po ocjeni ovog suda, izvođenjem ovog dokaza također išlo na odugovlačenje ovog krivičnog postupka, dok iz drugih već izvedenih dokaza koji su provedeni na glavnom pretresu, kako od strane tužioca, tako i od strane odbrane, uopšte nije sporna činjenica da je optuženi u vrijeme kritičnog događaja imao povrijeđenu lijevu nogu, budući da su to potvrdili gotovo svi ispitanici svjedoci kako optužbe, tako i odbrane, a povreda u predjelu lijeve noge optuženog u navedeno vrijeme nije isključena ni provedenim timskim medicinskim vještačenjem od strane vještaka odbrane, (kirurg dr. Kulenović Braco i ortoped dr. Begić Pašaga) dok ni tužilac u toku glavnog pretresa nije osporio činjenicu da je optuženi u kritično vrijeme imao povrijeđenu lijevu nogu.

Sud je također odbio prijedlog optuženog i njegovog branioca da se na okolnosti kritičnog događaja izvrši naknadni uviđaj u garaži vlasništvo B. N. u S.M., u kojoj se odigrao događaj opisan u tački 2) ove presude, jer je iz dokaza koje je izveo tužilac na glavnom pretresu sasvim pouzdano utvrđeno da je sporna garaža dimenzija 7x8 metara, tako da ona ima ukupnu površinu od 56 m², dok u vrijeme kada se neposredno desio događaj uopšte nije izvršen uviđaj u toj garaži, niti su opisani i evidentirani tada postojeći tragovi koji su nastali u kritičnom događaju nakon ubačenih bombi i ispaljenog rafala u tu garažu, kao što su oštećenja na zidovima, oštećenja i tragovi na podu garaže, tragovi krvi. i sl., dok je nesporna činjenica da je, u međuvremenu od nastanka kritičnog događaja do danas, izmijenjena unutrašnjost navedene garaže zbog njenog renoviranja i adaptacije, dok je vještak odbrane Hasanagić Fadil u toku glavnog pretresa kategorički ustvrdio da u navedenoj garaži čije su dimenzije 7x8 metara, ne postoji ni jedan dio te garaže u koji bi se ubacila bomba a da ona ne bi imala smrtonosno i ubitačno dejstvo na osobe koje su se nalazile u toj garaži. Stoga se u konkretnom slučaju, po mišljenju ovog suda, izvođenjem naknadnog uviđaja u pomenutoj garaži, također ne bi utvrdilo drugačije činjenično stanje od onog koje je već utvrđeno drugim izvedenim dokazima, tako da bi se provođenjem i ovog dokaza samo odugovlačio ovaj krivični postupak.

Cijeneći naprijed opisane dokaze koji su izvedeni na glavnom pretresu, u smislu odredbe iz člana 296. u vezi sa odredbom iz člana 15. i 16. ZKP-a FBiH, svaki dokaz

posebno i u njihovoj međusobnoj vezi, te u vezi sa datom odbranom optuženog, sud je donio presudu kao u izreci iz slijedećih razloga:

U toku glavnog pretresa je dokazano slijedeće činjenično stanje:

Dana 19.09.1995. godine 28 civila bošnjačke nacionalnosti različite starosne dobi su odvedeni iz mjesta K.1 u mjesto K.2 od strane vojske Republike Srpske, te su se ti civili u tom mjestu nalazili pod nadzorom 15. Bihačke brigade, a isti su sačinjavali tzv. radni vod za potrebe vojske Republike Srpske, s tim da je poslije izvjesnog vremena Dž. Z. kao pripadnik radnog voda ranjen i isti je nakon ranjavanja prebačen na liječenje u stacionar 15. Bihačke brigade vojske Republike Srpske, (iskaz svjedoka K. Z., koju činjenicu su potvrdili i drugi saslušani svjedoci). Navedeni civili su kao pripadnici radnog voda raspoređeni na radnu obavezu u 15. Bihačku brigadu za čije potrebe su obavljali različite poslove u mjestu K.2 sve do 10.10.1995. godine, kada je u tom mjestu prema položajima vojske Republike Srpske došlo do ofanzivnih vojnih djelovanja jedinica Petog korpusa Armije BiH. Dana 10.10.1995. godine preostalih 27 bošnjačkih civila su krenuli sa tri vojnika iz 15. Bihačke brigade iz mjesta K.2 prema P., u kojem pravcu se povlačila i vojska Republike Srpske. Međutim, dolaskom u S. M. i prelaskom preko tzv. M. mosta na rijeci S., pomenute civile i trojicu vojnika pripadnika 15. Bihačke brigade dočekaao je optuženi Stupar Lazar sa još nekoliko nepoznatih vojnika vojske Republike Srpske, te je tom prilikom došlo do verbalnog sukoba između optuženog i pomenuta tri vojnika koji su pratili bošnjačke civile koji su sačinjavali radni vod, te je tom prilikom optuženi Stupar Lazar ponašajući se agresivno i arogantno prema vojnicima iz 15. Bihačke brigade, ispalio više metaka iz automatske puške po zemlji i asfaltu, tako da su pomenuta trojica vojnika iz 15. Bihačke brigade usljed takvog načina i ponašanja optuženog bili prisiljeni od M. mosta u pravcu P. sami dalje nastaviti put bez civila-Bošnjaka, jer je te civile kao radni vod doslovno oteo optuženi od vojnika 15. Bihačke brigade koji su ih toga dana pratili od mjesta K.2 sve do M. mosta (kako je to kategorički ustvrdila većina saslušanih svjedoka optužbe). Nakon toga optuženi je ove preuzete civile bošnjačke nacionalnosti podijelio u dvije grupe i to jednu grupu od 6 civila (G. N., E. i N., B. J., M. V. i Dž. Dž.), te je iste odveo nizvodno od raskrsnice puteva u mjestu Š. na desnoj obali rijeke S. na uži lokalitet u K. ulici «kod slapova», gdje im je naredio da kopaju rovove, dok je preostalu grupu civila zadržao na raskrsnici, a potom je četiri civile iz te grupe (A. A., B. S. , A. H. i K. M.) rasporedio da kopaju rovove na desnoj obali S. nizvodno od same raskrsnice puteva u mjestu Š. , uži lokalitet «kod jablanova», dok je preostalih 17 civila optuženi rasporedio da kopaju rovove na istoj strani rijeke S., ali uzvodno od navedene raskrsnice u Š. . Sve navedene radnje prema bošnjačkim civilima preduzimao je i vršio optuženi Stupar Lazar, dok se ostali njegovi saborci nisu angažirali u vezi rasporeda i rada pomenutih civila, ali su ih prema uputama optuženog nadzirali prilikom kopanja rovova, te su drugi prisutni vojnici uglavnom tolerisali ponašanje optuženog prema navedenim civilima, te se nisu izričito protivili drskom i agresivnom ponašanju optuženog prema tim civilima, iako oni sami i neposredno nisu preduzimali posebne i konkretne radnje prema navedenim civilima. Svi saslušani svjedoci optužbe koji su istovremeno i očevidci događaja potvrđuju da je ključnu ulogu u čitavom događaju imao upravo optuženi Stupar Lazar, koji im je čitavo vrijeme prijetio da će ih pobiti, psovao im balijsku majku, te im naređivao da kopaju rovove i tranšeje, da ne smiju prema njemu gledati i sl. Saslušani svjedoci optužbe su u svojim iskazima iznijeli niz karakterističnih detalja kojima upravo potvrđuju činjenicu da je navedene radnje prema njima vršio upravo optuženi Stupar Lazar. Prema tvrdnji i iskazu svjedoka koji su kopali rovove skupa sa ubijenim M. V. , jedan stariji vojnik koji je nadzirao ovu grupu civila prilikom kopanja, se ovim civilima čak pravdao da on ni za što nije kriv, ali da on tu ništa ne može, dok je više saslušanih svjedoka optužbe u svom iskazu

ustvrdilo da je nekoliko vojnika, optuženom govorilo «da se oni nisu tako dogovorili», ukazujući pri tome na ponašanje optuženog prema prisutnim i zarobljenim civilima koji su kopali rovove, i pri tome su optuženog oslovljavali sa imenom «Lazo». Nakon što su civili raspoređeni u dvije grupe optuženi se jedno vrijeme nalazio u neposrednoj blizini i šetao asfaltom iznad grupe od 6 civila koji su kopali rovove «kod slapova», a kada je M. V. , koji je bio gluhonijem, u jednom trenutku podigao glavu i pogledao prema optuženom, optuženi je u glavu tog civila ispalio jedan metak, od čega je M. odmah pao na zemlju, te je optuženi zatim u istog ispalio još tri metka iz automatske puške, a potom je naredio G. N. i B. J., (koji svjedok je u međuvremenu umro), da ubijenog M. V. odnesu do obale rijeke S. i da ga bace u vodu, pa su G. N. i B. J. mrtvo tijelo M. V. odnijeli sa mjesta ubistva do obale rijeke S. i istog su spustili na samu obalu rijeke S., gdje je on kasnije i pronađen mrtav. Optuženi je nakon ubistva M. V. krenuo uzvodno od mjesta gdje je ubio M. V., prema ostalim civilima bošnjačke nacionalnosti, te je prilazeći vojnicima koji su nadzirali ovu drugu grupu civila, se hvalio da je nizvodno, u ovoj drugoj grupi ubio jednog baliju, te daje njegovo tijelo bačeno u vodu. Nakon što je optuženi otišao sa mjesta gdje je već ubio M. V., preživjela petorica civila Bošnjaka su iskoristili nedovoljnu budnost vojnika koji ih je nadzirao, te su skočili u rijeku Sanu, istu preplivali i pobjegli na drugu obalu te rijeke, jer je vojnik koji je nadzirao ovu grupu civila na molbu G. N., otišao da im donese vode. Nakon tačno neutvrđenog vremena, kada se već približavala noć i započinjao sumrak, optuženi je naredio drugoj grupi civila koji su kopali rovove i tranšeje kod raskrsnice u mjestu Š. , (uzvodno i nizvodno), da isti prestanu sa radom, te je ovu grupu od 21 civila potom odveo do obližnje garaže vlasništvo B. N. , pa je te civile zatvorio u tu garažu. Nakon otprilike pola sata od trenutka kako su ovi civili ušli u tu garažu, te se rasporedili po betonskoj podlozi u unutrašnjosti garaže, s tim da su u toj garaži neki sjedili, dok su drugi čučali ili ležali, optuženi je u unutrašnjost te garaže i među navedene civile, ubacio 3-4 bombe, a potom je iz automatske puške kroz otvorena vrata ispalio cijeli sanžer po unutrašnjosti garaže i civilima koji su se u njoj nalazili, tako da je od tih ubačenih i eksplodiranih bombi i ispaljenih metaka smrtno stradao O. A.1, dok je 11 civila zadobilo tjelesne povrede, (neki teške, a neki lake), pri čemu je jedan preživjeli civil (K. M.1), ostao trajni invalid sa oduzetošću donjih ekstremiteta. Nakon ubačenih bombi i ispaljenog rafala u unutrašnjost pomenute garaže, optuženi se udaljio i otišao sa lica mjesta, dok su civili koji su se nalazili u pomenutoj garaži, poslije izvjesnog vremena, a kada su se uvjerali da im više ne prijete opasnost, napustili unutrašnjost garaže, dok su u toj garaži i dalje ostali poginuli O. A.1 i teže ranjeni civili koji zbog zadobivenih povreda, nisu mogli hodati.

U konkretnom slučaju nije sporna činjenica da je dana 10.10.1995. godine iz vatrenog oružja ubijen M. V. , a da je od eksplozije ubačene bombe u garaži vlasništvo B. N. smrtno stradao O. A.1, dok je u toj garaži više lica zadobilo teže ili lakše tjelesne povrede, i da su u pomenutu garažu ubačene 3-4 bombe i da je ispaljen jedan rafal iz automatske puške po civilima koji su se nalazili u toj garaži. Nastupanje smrti M. V. i O. A.1 je utvrđeno bez ikakve dvojbe provedenim medicinskim vještačenjem po vještacima medicinske struke patolozima Rakočević dr. Miroslavu i Mešić-Pašalić dr. Semiri koji vještaci su izvršili obdukciju mrtvog tijela M. V., odnosno posmrtnih ostataka poginulog O. A.1, a njihova smrt utvrđena i uvidom u materijalne dokaze tj. iz sadržaja izvoda iz matične knjige umrlih za ta lica. Pomenuti vještaci-patolozi su sasvim pouzdano utvrdili uzrok smrti M. V. i O. A.1 i način nastanka smrtonosnih povreda koje su uzrokovale njihovu smrt. Osim toga neposredni očevdoci događaja, koji su saslušani u toku glavnog pretresa, su sasvim pouzdano, precizno i jasno opisali način na koji je došlo do ubistva M. V. i do nastupanja smrti O. A.1. Provedenim medicinskim vještačenjem od strane vještaka dr. Rakočević Miroslava je bez ikakve dvojbe utvrđeno da su u kritičnom događaju tjelesne povrede također zadobili A. H.,

M. E., B. S., Č. E., K. S. i K. M.1, te je ovim vještačenjem sasvim pouzdano utvrđen način i sredstvo zadobivanja tjelesnih povreda kod ovih lica i težina povreda koje su oni zadobili, a što su potvrdili i sami povređeni koji su saslušani kao svjedoci i oštećena lica, a njihovi iskazi su potvrđeni i medicinskom dokumentacijom o njihovom liječenju. Iz iskaza drugih saslušanih svjedoka, (A. E., K. Z., K. Đ., K. M. i M. F.), je utvrđeno da su i oni zadobili, prema njihovim tvrdnjama, lake tjelesne ozljede, stim da o tim zadobijenim ozljedama ovi svjedoci u toku postupka nisu predložili medicinsku dokumentaciju, iako su u svom iskazu tvrdili da su se liječili od zadobivenih povreda.

Prema datoj odbrani optuženog, sporna je činjenica da li je zaista ubistvo M. V. i O. A.1, te ranjavanje većeg broja civila u garaži B. N., kao i druge radnje pobliže opisane pod tačkom 1) i 2) ove presude počinio optuženi Stupar Lazar ili nije, ili je pak neke od tih radnji počinilo neko drugo lice, a ne optuženi.

Većina saslušanih svjedoka optužbe, koji su neposredni očevidci događaja, prije kritičnog dana optuženog kao osobu lično nije poznavala. Međutim, skoro svi saslušani svjedoci su gotovo na identičan način opisali osobu koja je navedenog dana prema njima vršila inkriminisane radnje, te su tu osobu opisali kao mlađu i mršaviju osobu, višeg rasta, crne kose, dok pojedini od saslušanih svjedoka za to lice tvrde da je imao brkove. Svi saslušani svjedoci i očevidci događaja, koji optuženog nisu poznavali prije navedenog dana su na identičan način opisali počinioca inkriminiranih radnji kao agresivnu osobu, tako da se njemu nije nitko suprotstavljao od njegovih saboraca, a da se to lice nasilno ponašalo čak i prema vojnicima 15. Bihačke brigade već pri prvom susretu sa njima, kada je ispaljujući rafal u zemlju i po asfaltu, na Mašinskom mostu od pomenuta tri vojnika 15. Bihačke brigade doslovno oteo civile koji su sačinjavali radni vod i koji su bili na radnoj obavezi u vojsci Republike Srpske, te nadalje tvrde daje ta osoba imala povrijeđenu lijevu nogu, te zavrnutu lijevu nogavicu na kojoj se nalazio gips ili bijela čarapa i da je tada bio obuven u patike. Ovakav opis osobe koja je učinila inkriminisane radnje prema pomenutim civilima opisuju gotovo svi očevidci navedenog događaja sa određenim i neznatnim razlikama u opisu izgleda te osobe. Pojedini od saslušanih svjedoka (K. Z., O. A., K. R., K. Đ., K. M. i K. R.1), koji do kritičnog dana nisu poznavali optuženog, su ustvrdili da su ime optuženog «Lazo» čuli od nekoliko njegovih saboraca koji su kritičnog dana bili sa njim, jer su mu njegovi saborci psovali boga imenujući ga kao «Lazo» i govoreći mu pri tome «nismo se tako dogovorili».

Ovaj sud je iz iskaza svjedoka G. N. i K. H. bez ikakve dvojbe utvrdio da je inkriminisane radnje za koje se optuženi tereti, a koje su pobliže opisane pod tačkom 1) i 2) ove presude počinio upravo optuženi Stupar Lazar, jer su ova dva svjedoka kategorički ustvrdili da su optuženog kritičnog dana prepoznali na licu mjesta, a da su optuženog poznavali i prije kritičnog dana. Naime, G. N. tvrdi da su on i optuženi išli u istu zgradu škole, ali ne i u isti razred i za isto zanimanje, jer je on pohađao ugostiteljsku školu za zanimanje konobar, dok mu nije poznato za koje se zanimanje školovao optuženi, tako da optuženog poznaje još iz tog vremena, dok je K. H. kategoričan u tvrdnji daje optuženog poznavao i prije kritičnog dana. Jer su još prije rata radili u istom preduzeću gdje je on radio kao magacioner (skladištar), dok je optuženi radio u sušari istog preduzeća, te je optuženi radio u smjenskom radu (smjenama). Svjedok K. H. je također u svom iskazu ustvrdio da je ostalim prisutnima civilima, sa kojima je kritičnog dana kopao rov govorio da ne pominju njegovo ime, jer on odranije poznaje optuženog, pa bi i optuženi mogao njega prepoznati, pa bi ga optuženi zbog toga mogao i ubiti, budući ga odranije poznaje i da ga može kasnije prepoznati i identifikovati, a ovu tvrdnju svjedoka K. H. potvrdila je većina ostalih saslušanih svjedoka.

Prihvatajući u cjelosti iskaze svjedoka G. N. i K. H. kao jasne i uvjerljive u pogledu prepoznavanja optuženog kao osobe koja je bila na mjestu događaja kritičnog dana i koja je počinila inkriminisane radnje pobliže opisane u izreci ove presude, ovaj sud nalazi da je tužilac bez ikakve dvojbe dokazao da je upravo optuženi počinio radnje i krivično djelo za koje se tereti. Ovaj sud poklanja punu vjeru iskazima pomenutih svjedoka (G. N. i K. H.), a njihove iskaze su potvrdili i ostali saslušani svjedoci, opisujući na identičan način, kao i navedena dva svjedoka, ponašanje, postupanje i radnje za koje se optuženi tereti, i njegov izgled, iako ostali svjedoci, iz objektivnih razloga, nisu mogli po imenu i prezimenu potvrditi identitet optuženog, jer ga ranije nisu poznavali, budući da su identitet optuženog kao osobe po imenu Stupar Lazar saznali tek kasnije i to upravo od G. N. i K. H. . Stoga je po stanovištu ovog suda bez ikakve dvojbe dokazano da je upravo optuženi Stupar Lazar, a ne bilo koja druga osoba, ispalila smrtonosne hlice iz automatske puške u glavu M. V., dok je on kao gluhonijema osoba i zarobljeni civil, te kao pripadnik radnog voda vojske Republike Srpske kopao rov na obali rijeke S., a da je i sve ostale radnje koje su se ogleдалe u vrijeđanju i psovanju zarobljenih civila, koji su kopali rov i tranše, izvršio i počinio upravo optuženi Stupar Lazar.

Također je sporna činjenica da li je upravo optuženi Stupar Lazar ili pak neka druga osoba ubacila 3-4 bombe i ispalila rafal iz automatske puške u unutrašnjost garaže B. N. po civilima koji su se u to vrijeme nalazili u toj garaži. Naime, u toku postupka saslušani svjedoci su saglasni da su u garažu ubačene 3-4 bombe i da je u unutrašnjost garaže ispaljen jedan rafal iz automatske puške, dok su se oni nalazi u različitim položajima u toj garaži, usljed čega je O. A.1 smrtno stradao, dok je više civila u toj garaži zadobilo tjelesne povrede. Međutim, većina saslušanih svjedoka je u svojim iskazima ustvrdila da pouzdano ne znaju tko je ubacio navedene bombe u garažu i tko je po njima u garaži ispalio rafal iz automatske puške, iako gotovo svi saslušani svjedoci navode da bi to mogao biti optuženi Stupar Lazar, a koji zaključak oni izvode na osnovu njegovog prethodnog ponašanja na licu mjesta prilikom kopanja rovova na obali rijeke S., a prije njihovog ulaska u navedenu garažu. Da je zaista upravo optuženi ubacio navedene bombe u garažu B. N. , te da je zatim iz automatske puške po civilima koji su se nalazili u toj garaži ispalio rafal iz automatske puške, ovaj sud je sasvim pouzdano utvrdio iz iskaza svjedoka K. Đ. i K. M.. Naime, svjedok K. Đ. kategorički tvrdi da se u pomenutoj garaži nalazio neposredno uz vrata garaže, te je od tih vrata bio udaljen najviše pola metra, tako daje tom prilikom jasno vidio osobu koja je ubacivala bombe u garažu i ispalila rafal iz automatske puške, a zbog male udaljenosti na kojoj se tada nalazio od te osobe, tu je osobu mogao svojom rukom dohvatiti za nogu, te tvrdi da je to bila upravo osoba koja je imala povrijeđenu lijevu nogu i na njoj zavrnutu nogavicu, a tu osobu je veoma dobro vidio prema vanjskom osvjetljenju, jer je ta osoba prilikom pucanja stajala pred vratima garaže, dok se on nalazio u unutrašnjosti garaže u kojoj je bio mrak, te tvrdi da je to upravo ona ista osoba koja ih je prilikom kopanja rovova psovala, vrijeđala i prijetila im da će ih pobiti, a za koju osobu je od njegovih saboraca čuo da ga zovu „Lazo“, dok je njegovo puno ime i prezime «Stupar Lazar» saznao od K. H. . Ove činjenice u pogledu identiteta osobe koja je ubacila bombe u navedenu garažu i ispalila rafal iz automatske puške po civilima u unutrašnjosti garaže, potvrdio je i svjedok K. M. tvrdeći da je tom prilikom lično vidio optuženog u trenutku ispaljenja rafala i u momentu kada je on u garažu ubacio po redu prvu i treću bombu.

Kada se dovedu u vezu iskazi svjedoka G. N. i K. H. , koji su optuženog jasno prepoznali već na licu mjesta, te svjedoka K. Đ. i K. M., koji su optuženog prepoznali u trenutku ubacivanja bombi u garažu B. N. i ispaljivanja rafala po civilima u toj garaži, sa

iskazima svih ostalih svjedoka optužbe neposrednih očevidaca kritičnog događaja, po mišljenju ovoga suda, tužilac je van razumne sumnje dokazao da je upravo optuženi osoba koja se nalazila na mjestu događaja i koja je počinila sve radnje za koje ga tužilac tereti optužnicom, a koje su opisane u izreci ove presude.

Iskaz svjedoka po čuvenju Đ. S., također potvrđuje naprijed opisano činjenično stanje tj. da je upravo optuženi osoba koja je počinila inkriminisano krivično djelo i kriveno-pravne radnje za koje se optuženi tereti, jer je ovaj svjedok ustvrdio da je nakon kritičnog događaja i nakon što je napustio mjesto S. M., čuo da su kružile priče da je optuženi Stupar Lazar u neku garažu utjerao veći broj civila bošnjačke nacionalnosti, među koje je ubacio nekoliko bombi i da su tom prilikom neki civili ubijeni, dok su neki ranjeni. Istina, ovaj svjedok nije očevidac kritičnog događaja već je on svjedočio samo o činjenicama koje je čuo da su kružile među vojnicima vojske Republike Srpske, čiji je pripadnik i on sam bio. Odbrana je u toku postupka u unakrsnom ispitivanju i u završnoj riječi pokušala diskreditirati iskaz ovog svjedoka, s tvrdnjom da je ovaj svjedok osoba koja je već osuđena za krivično djelo ubistva, te on na taj način pokušava olakšati svoj krivično-pravni položaj u postupku rješavanje njegove žalbe kod Vrhovnog suda FBiH, te iznošenjem teze da se radi o licu koje je psihički bolesnik i koji je duže vremena konzumirao alkohol, te da stoga iz tih razloga nije prihvatljiv iskaz ovog svjedoka. Međutim, na glavnom pretresu ovaj svjedok je u toku direktnog i unakrsnog ispitivanja i sam istakao i potvrdio činjenicu da se zbog određenih psihičkih problema izvjesno vrijeme liječio u bolnici, da je zaista osuđen za krivično djelo ubistva, ali je tom prilikom također ustvrdio da mu je optuženi prijetio u pritvorskoj jedinici KPZ PT Bihać, gdje obojica izdržavaju mjeru pritvora, o čemu je on obavijestio i upravu tog Zavoda, a da je optuženi tako prema njemu postupio upravo iz razloga što se plašio da će on na sudu iznijeti svoja određena lična saznanja koja je imao o ponašanju i radnjama optuženog za vrijeme proteklog rata. Stoga, ovaj sud prilikom ocjene vjerodostojnosti iskaza ovog svjedoka, nije mogao prihvatiti kao valjan razlog na koji se poziva odbrana optuženog, osporavajući iskaz ovog svjedoka, već je ovaj sud iskaz svjedoka Đ. S. ocijenio kao istinit i vjerodostojan, tim više što ovaj svjedok nije neposredni očevidac događaja i radnji za koje se optuženi tereti, već je on svjedok po čuvenju, a iskaz ovog svjedoka se podudara sa iskazom većeg broja očevidaca kritičnog događaja u pogledu neposrednog izvršioca krivičnog djela i krivično-pravnih radnji za koje se optuženi tereti, koje su opisane pod tačkom 2) izreke ove presude, iako ovom svjedoku nije poznat sadržaj iskaza saslušanih svjedoka optužbe koji su bili neposredni očevidci tog dijela događaja.

Prilikom donošenja ove presude sud je u cjelosti poklonio vjeru iskazima saslušanih svjedoka optužbe, bez obzira na činjenicu što je iskazima ovih svjedoka optuženi prigovorio, ali on pri tome nije precizirao i konkretizovao razloge zbog kojih smatra da se ne može prihvatiti kao vjerodostojan iskaz pojedinog svjedoka optužbe. Naime, ovom sudu je neprihvatljiva paušalna tvrdnja odbrane optuženog da se iskazi svjedoka očevidaca kritičnog događaja ne mogu prihvatiti kao istiniti iz razloga što su gotovo svi svjedoci optužbe iz mjesta K. 1, da su iskazi tih svjedoka dobro izverzirani i usklađeni, jer su svjedoci optužbe, prema tvrdnjama odbrane, u mjestu gdje žive dugi niz godina prepričavali kritični događaj i na taj način su međusobno usaglašavali i podešavali svoje iskaze i tvrdnje kako bi one bile međusobno identične. Ovakva uopštena tvrdnja odbrane optuženog samo je usmjerena na to da bi se obezvrijedili iskazi saslušanih svjedoka optužbe, koji su neposredni očevidci događaja, budući da su ti svjedoci događaj opisali skoro na identičan način i sa neznatnim razlikama, pri tome opisujući i ponašanje optuženog u tom događaju, njegov fizički izgled, odjeću koju je nosio i sve druge radnje koje je on počinio u navedenom događaju, bez obzira što većina svjedoka do navedenog dana optuženog uopšte nije ni poznavala. Tako uvjerljiv

opis navedenog događaja, po mišljenju ovog suda, nije rezultat izverziranog dogovora pomenutih svjedoka, kako to pokušava prikazati odbrana optuženog, već je to rezultat stvarnog i realnog opisa tog događaja kako su ga doživjeli i opisali njegovi očevidci. Potpuno je irelevantna i bez pravne važnosti činjenica što su svjedoci optužbe iz istog sela tj. iz mjesta K.1, općina S. M., jer su pomeniti svjedoci još 19.09.1995. godine odvedeni iz svojih kuća i iz svog sela od strane vojske Republike Srpske u mjesto K.2, gdje su zadržani na radnoj obavezi i kao radni vod za potrebe vojske Republike Srpske, sve do trenutka povlačenja vojnih jedinica vojske Republike Srpske iz navedenog mjesta tj. do 10.10.1995. godine. U toku postupka optuženi je samo uopšteno prigovorio iskazima svjedoka G. N. i K. H. , koji svjedoci su za optuženog ustvrdili da su ga poznavali još prije kritičnog dana i za takvu svoju tvrdnju su iznijeli veoma jasne i uvjerljive činjenice, iz kojih, po ocjeni ovog suda, nedvojbeno proizlazi da su ovi svjedoci zaista poznavali optuženog još prije kritičnog dana, ali optuženi na takve argumetirane tvrdnje ovih svjedoka nije iznio niti jedan dokaz kojima bi tvrdnje tih svjedoka u tom dijelu demantovao i dokazao da su takve njihove tvrdnje neistinite.

Naime, optuženi u toku postupka nije osporio tvrdnju svjedoka G. N. da su njih dvojica išli u istu školsku zgradu, gdje su se osposobljavali za različita zanimanja, kako to kategorički tvrdi svjedok G. N., a što ukazuje da je navedena tvrdnja ovog svjedoka zaista tačna, jer bi optuženi u suprotnom izveo vlastite dokaze o svom školovanju i o pohađanju srednje škole. Optuženi također u toku postupka nije izveo ni jedan dokaz kojim bi osporio tvrdnju svjedoka K. H. da su njih dvojica prije proteklog rata radili u istom preduzeću, a što također ukazuje da su tvrdnje K. H. u tom dijelu njegovog iskaza tačne, a oba ova svjedoka (G. N. i K. H.) su prepoznali optuženog kao izvršioca navedenog krivičnog djela onog dana kada se događaj desio. Ovom sudu je također neprihvatljiva tvrdnja odbrane optuženog da su saslušani svjedoci optužbe svoju tvrdnju da je optuženi kritičnog dana imao povrijeđenu lijevu nogu, zasnivali na činjenici što je ranija braniteljica optuženog advokat Rujević Vesna u toku 2004. godine tragala za medicinskom dokumentacijom o povrijeđenoj nozi optuženog i njegovom liječenju u S. M., jer odbrana u toku postupka nije ponudila niti izvela ni jedan dokaz kojim bi dokazala da je bilo koji svjedok optužbe, koji je ispitan na glavnom pretresu, uopšte znao za ove radnje ranije braniteljice optuženog, niti su svjedoci optužbe prije kritičnog dana uopšte znali da je zaista optuženi u to vrijeme imao povrijeđenu nogu i koju (lijevu ili desnu), već su svjedoci optužbe povrijeđenu lijevu nogu optuženog lično vidjeli navedenog dana kada se desio kritični događaj, tako da je ovakva uopštena i gola tvrdnja odbrane optuženog, koja nije ničim dokazana, usmjerena samo na to da bi se diskreditovali svjedoci optužbe i eliminisao njihov istinit iskaz, pa da bi se na taj način odbrana putem saslušanih svjedoka odbrane, za optuženog stvorila alibi i potvrdila tezu i tvrdnju njegove odbrane da optuženi uopšte nije bio kritičnog dana na navedenom mjestu gdje se desio događaj za koji se on tereti, već da se optuženi u to vrijeme nalazio u koloni sa više drugih civila, koja kolona se povlačila iz S. M. u pravcu P..

Ovaj sud je u cjelosti prihvatio kao istinite i vjerodostojne iskaze svih saslušanih svjedoka optužbe, bez obzira na činjenicu što se iskazi pojedinih svjedoka pri opisu događaja razlikuju u pogledu neznatnih detalja, ali je ovom sudu takvo odstupanje u iskazima svjedoka sasvim razumljivo i prihvatljivo, jer je opštepoznata činjenica da svi ljudi nemaju istu moć zapažanja i zapamćivanja činjenica i detalja istog događaja. Ovom prilikom ovaj sud je imao u vidu i činjenicu da je od momenta kritičnog događaja pa do dana kada su svjedoci optužbe dali svoj iskaz na glavnom pretresu, protekao vremenski period od oko 7 godina, pa je sasvim logično i razumljivo da su pojedini svjedoci određene detalje događaja zaboravili ili ih se nisu mogli sjetiti sa dovoljnom preciznošću, te je sud također imao u vidu i činjenicu

da su svi saslušani svjedoci bili neposredni očevidci konkretnog događaja, a da je u navedeno vrijeme u S. M. vladala panika i haotično stanje koje je nastalo zbog neposrednog približavanja vojnih jedinica Petog korpusa Armije BiH a koja panika je vladala kako među civilima, tako i među vojnicima vojske Republike Srpske (jer ova činjenica proizilazi iz iskaza salušanih svjedoka optužbe ali i odbrane), pa su se svjedoci optužbe koji su se konkretne prilike kao civilna lica zatekli u radnom vodu, u takvoj situaciji objektivno i realno plašili za vlastiti život, a koje prijetnje im je upućivao optuženi na licu mjesta, pri čemu im je jasno dao do znanja da su njegove prijetnje ozbiljne, jer je on neke upućene prijetnje već i realizovao, budući da je prethodno ubio M. V. i pri tome se još hvalio da je to učinio. S obzirom na takav način odvijanja događaja, u kojem su se zatekli saslušani svjedoci optužbe, po mišljenju ovog suda, nije ni realno za očekivati da svi svjedoci na potpuno identičan i podudaran način opišu i zapamte sve nijanse i sve detalje događaja u kojem su oni i sami bili učesnici i pri tome su se plašili i strahovali za svoj vlastiti život.

Sud je u toku postupka i prilikom donošenja ove presude u potpunosti prihvatio sve izvedene materijalne dokaze koje su izveli tužilac i odbrana optuženog, jer nije bilo objektivnog i razumnog razloga da se neki od izvedenih materijalnih dokaza ne bi mogao prihvatiti kao vjerodostojan i zakonit. Sadržajem materijalnih dokaza koje je izveo tužilac u toku postupka, a koje dokaze je ovaj sud u cjelosti prihvatio kao valjane, također je potvrđena tačnost i istinitost iskaza saslušanih svjedoka optužbe u pogledu načina nastupanja smrti ubijenih M.V. i O. A.1, te povrijeđenih i ranjenih civila koji su u toku postupka saslušani kao svjedoci.

Sud je u toku postupka u cjelosti prihvatio pismeno sačinjeni nalaz i mišljenje timskog medicinskog vještačenja vještaka kirurga dr. Kulenović Brace i ortopeda Begić dr. Pašage, koji dokaz je izvela odbrana, te iskaze ovih vještaka koje su dali na glavnom pretresu. Ovim vještačenjem nije isključena mogućnost da je optuženi kritičnog dana za koji se tereti optužnicom, imao povrijeđenu lijevu nogu, s tim da se u tom slučaju kod istog moglo raditi samo o nagnječenju-kontuziji mekog tkiva lijeve noge ili eventualno o distorziji-uganuću lijeve noge, a što bi kod optuženog predstavljalo laku tjelesnu povredu, te se optuženi sa ovakvom povredom mogao kretati, ali je to kretanje moglo biti u većem ili manjem stepenu otežano, te liječenje ovakve povrede obično traje oko dvije sedmice imobilizacijom noge uz upotrebu gips-longete. U toku postupka tužilac nije prigovorio nalazima i mišljenjima ovih saslušanih vještaka odbrane, a imajući u vidu činjenicu da je većina svjedoka, kako optužbe, tako i odbrane, potvrdila činjenicu da je optuženi zaista kritičnog dana imao povrijeđenu lijevu nogu, to nije bilo ni jednog opravdanog razloga da se ne bi prihvatilo kao istinito i vjerodostojno timsko medicinsko vještačenje koje je provela odbrana.

Sud je u toku postupka također prihvatio kao vjerodostojan i objektivian iskaz vještaka odbrane Hasanagić Fadila, koji je u toku postupka ustvrdio da mu je kao generalu Armije BiH poznato da je vojska Republike Srpske u prethodnom ratu raspolagala sa svim sredstvima naoružanja koje je ranije u svom sastavu imala bivša JNA, pa je tako koristila i ručne bombe tip R-57 i M-69, kao naoružanje bivše JNA. Nadalje je ovaj vještak ustvrdio, da je ubitačno dejstvo navedenih ručnih bombi, sa kojima je u to vrijeme raspolagala vojska Republike Srpske do 12 metara od mjesta eksplozije, bez obzira u kojem položaju se nalaze osobe prema kojima je bačena ručna bomba, dok navedene vrste bombi ranjavanje osoba izazivaju do 30 metara udaljenosti od mjesta eksplozije. Budući da su u konkretnom slučaju u garažu dimenzija 7x8 metara ubačene 3-4 bombe, a da se u to vrijeme u toj garaži nalazila 21 osoba, vještak zaključuje da je bilo za očekivati veće efekte ubačenih i eksplodiranih

bombi, te je prema njegovom mišljenju, trebao biti veći broj poginulih i ranjenih lica, nego što se to desilo u konkretnom slučaju. Međutim, u svom iskazu vještak je istakao da se prilikom eksplozije minsko-eksplozivnih sredstava, pa i bombi, u praksi dešavaju različite situacije, te je naveo da je u svojoj praksi imao slučaj kada je rasprskavajuća mina aktivirana ispod čovjeka, pa je on na taj način primio sve gelere te mine u sebe, a da je taj čovjek ipak i danas živ, dok u svojoj praksi nije imao sličnih slučajeva pri eksploziji ručne bombe, ali nije isključio mogućnost da u slučaju bacanja bombe, ukoliko ista padne u sredinu čovjeka, da on od njene eksplozije pokupi gotovo sve gelere pri eksploziji, tako da malo od tih eksploziviranih gelera ode na drugu stranu.

Prilikom donošenja ove presude ovaj sud nije mogao prihvatiti i uvažiti kao istinite i tačne iskaze svjedoka odbrane koji su direktno i unakrsno ispitani na glavnom pretresu, a koji svjedoci su potvrdili odbranu optuženog, da se on zaista kritičnog dana u vrijeme za koje se tereti optužnicom povlačio iz S. M. koloni sa drugim civilima i to sa vozilom marke «Golf» kojim je upravljao njegov brat R., a da se sa njima dvojicom nalazila i njegova sestra Mirjana i njena malodobna kćerka, a da je optuženi tada bio sa povrijeđenom lijevom nogom. Iskazi svjedoka odbrane su, po mišljenju ovog suda, pristrasni u korist optuženog i usmjereni su na to da saslušani svjedoci bilo kao saborci optuženog (D. D., U. Ž., T. G., M. B., K. G., M. Đ., P. P. i S. D.), od kojih je većina bila pripadnik iste vojne jedinice kao i sam optuženi, ili kao bliža rodbina optuženog (brat S. R. i sestra K. M.2) ili bliski poznanici i prijatelji optuženog (L. V. i M. Z.) svojim iskazima pokušaju pomoći optuženom da bi on izbjegao krivičnu odgovornost za krivično djelo za koje se tereti, na taj način što bi se prihvatanjem kao istinitih iskaza ovih svjedoka u stvari utvrdilo da optuženi u vrijeme inkriminisanog događaja, za koji se tereti, nije bio na mjestu gdje je ubijen M. V. i gdje su zarobljeni civili kopali rovove, a potom otjerani i smješteni u garažu B. N. u koju su potom ubačene tri do četiri bombe, kada je po zarobljenim civilima ispaljen jedan rafal iz automatske puške, kojom prilikom je smrtno stradao O. A.1, dok je više civila teže ili lakše ranjeno, pa stoga optuženi u takvoj situaciji ne bi ni mogao počinuti inkriminisane radnje i krivično djelo za koje se tereti, a što ne odgovara stvarnoj istini, jer je ovaj sud drugim, gore opisanim, iznijetim i analiziranim dokazima van razumne sumnje utvrdio da je zaista upravo optuženi počinio sve radnje poblje opisane u izreci ove presude, pa na taj način i krivično djelo za koje se tereti.

Cijeneći naprijed navedene dokaze koji su izvedeni na glavnom pretresu i njihov sadržaj i međusobnoj vezi, te u vezi sa odbranom optuženog, po mišljenju ovog suda, tužilac je van razumne sumnje dokazao da je optuženi Stupar Lazar počinio sve radnje poblje opisane pod tačkom 1) i 2) izreke ove presude, a koje radnje u objektivnom i subjektivnom smislu predstavljaju obilježje bića krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ. te je sud optuženog oglasio krivim za ovo počinjeno krivično djelo.

Prilikom donošenja ove presude ovaj sud je u odnosu na optuženog primijenio odredbe preuzetog Krivičnog zakona SFRJ, koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja krivičnog djela za koje je optuženi oglasen krivim, jer je ranije važeći i preuzeti KZ SFRJ blaži za optuženog u pogledu vrste i raspona zapriječene-propisane. kazne za isto krivično djelo u odnosu na raniji Krivični zakon Federacije Bosne i Hercegovine koji je objavljen u Službenim novinama FBiH broj 43/98. Naime, prema odredbama preuzetog KZ SFRJ, za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, za koje je optuženi Stupar Lazar oglasen krivim, propisana je kazna zatvora od najmanje pet godina ili smrtna kazna (smrtna kazna je kao vrsta krivične sankcije u našem

krivičnom zakonodavstvu ukinuta Protokolom broj 6. uz Evropsku Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda), tako se optuženom za ovo počinjeno krivično djelo, prema odredbama tada važećeg Krivičnog zakona, uz primjenu odredbe član 38. stav 1. i 2. preuzetog KZ SFRJ može izreći kazna zatvora do 15 godina zatvora ili pak kazna zatvora od 20 godina. Međutim, prema odredbama ranijeg KZ FBiH za ovo isto krivično djelo propisana je kazna zatvora od najmanje pet godina ili kazna dugotrajnog zatvora, tako da se optuženom za ovo krivično djelo za koje se on tereti potvrđenom optužnicom, prema odredbama ranijeg KZ FBiH može izreći kazna zatvora do 15 godina ili pak kazna dugotrajnog zatvora od 20 do 40 godina (član 37. stav 1. i 38. stav 3. ranijeg KZ FBiH).

Prilikom odlučivanja o vrsti i visini krivične sankcije, sud je optuženom kao olakšavajuće okolnosti cijenio da je optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio mlada osoba sa navršениh 26 godina života, dok je sada starosti oko 40 godina, da do sada nije osuđivan, da je slabog imovnog stanja, da je nezaposlen i bez imovine iz koje bi sticao prihode, da mu ni supruga nije zaposlena, da je porodičan čovjek i otac dvoje djece i da oboje djece pohađa školu (jedno srednju, a jedno osnovnu), zatim protek vremena preko 12 godina od momenta izvršenja krivičnog djela, u kom vremenu optuženi nije počinio novo krivično djelo, dok je optuženom kao otežavajuću okolnost cijenio da je izvršenjem krivičnog djela lišio života dva lica, dok je jedanaest lica tjelesno ozlijedio, te je među povrijeđenima pet lica teže tjelesno ozlijedio (K. M.1, Č. E., M. E., B. S. i K. S.), od kojih je jedno lice ostalo trajni i teški invalid sa oduzetošću donjih ekstremiteta-nogu (K. M.1), da je ubijeni O. A.1 imao navršene samo 23 godine života (rođen je 1972. godine), da je iza ubijenog O. A.1 ostalo nezbrinuto troje malodobne djece od kojih je jedno rođeno tri dana prije njegovog ubistva, da je ubijeni M. V. imao navršene 42 godine života (rođen je 1953. godine), te je iza njega ostalo dvoje malodobne djece i nezaposlena supruga, te posebnu upornost i bezobzirnost optuženog pri izvršenju krivičnog djela, kada je u garažu dimenzija 8x7 m i površine 56 m² u kojoj se nalazio 21 zarobljeni civil ubacio tri do četiri bombe, a potom je po tim civilima još ispalio jedan rafal i neutvrđeni broj metaka iz automatske puške, u čemu ovaj sud vidi posebnu društvenu opasnost optuženog.

Cijeneći naprijed iznijete olakšavajuće i otežavajuće okolnostina na strani optuženog, ovaj sud je optuženom za počinjeno krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, za koje krivično djelo ga je oglasio krivim, izrekao kaznu zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina, smatrajući da je jedino ovako izrečena kazna zatvora optuženom adekvatna odgovarajuća težini počinjenog zločina, okolnostima pod kojima je optuženi krivično djelo počinio, stepenu njegove društvene opasnosti i jačini ugrožavanja zaštićenog dobra, te da se jedino sa ovako izrečenom zatvorskom kaznom može postići svrha opšte i posebne prevencije propisana u članu 5. i 33. preuzetog KZ SFRJ, te će se sa ovako izrečenom kaznom zatvora koja je izrečena optuženom, po mišljenju ovog suda, pružiti i moralna satisfakcija preživjelim žrtvama i porodicama poginulih žrtava, koje su oštećene počinjenim ratnim zločinom, dok se sa blažom kaznom, od ove izrečene, takva svrha ne bi mogla postići.

Optuženom je primjenom odredbe iz člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru počev od 21.10.2007. godine pa nadalje, dok je istovremeno protiv istog, nakon izricanja ove presude, produžen pritvor primjenom odredbe iz člana 152. stav 1. i 3. u vezi sa odredbom iz člana 146. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, a što je detaljnije obrazloženo u posebnom rješenju.

Oštećeni K. M.1, Č. E., M. E., K. S., A. E., K. Z., K. Đ., K. M., M. F., A. H. i B. S.,

te porodice poginulih M.V. i O. A.1 su primjenom odredbe iz člana 212. stav 3. ZKP-a FBiH sa imovinsko-pravnim zahtjevom upućeni na građansku parnicu, jer dokazi koji su izvedeni u toku glavnog pretresa ne daju pouzdan osnov za dosuđenje bilo kojeg iznosa na ime imovinsko-pravnog zahtjeva oštećenima, tako da bi se izvođenjem dokaza u tom pravcu išlo na odugovlačenje ovog krivičnog postupka.

Odluka o plaćanju troškova krivičnog postupka i paušala se zasniva na odredbi iz člana 202. stav 1. ZKP-a FBiH, te je visina troškova krivičnog postupka odmjerena prema realno nastalim troškovima prema troškovniku koji se nalazi u spisu, a koji se odnose na troškove izvršenih medicinskih vještačenja, dok je visina paušala odmjerena sagledavajući složenost i dužinu trajanja ovog krivičnog postupka imajući pri tome u vidu da je u ovom predmetu održano sedam ročišta za glavni pretres, a optuženi u toku postupka nije podnio dokaze kojima bi dokazao da nije u mogućnosti platiti nastale troškove krivičnog postupka i paušal.

Zapisničar
Husarević Fatima

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Dervišević Nuriya

POUKA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ove presude nezadovoljna strana ima pravo žalbe Vrhovnom sudu FBiH Sarajevo, koja se podnosi putem ovog suda, u roku 15 dana od dana prijema prijepisa ove presude u dovoljnom broju primjeraka za sud, protivnu stranu i branioca optuženog.

Na osnovu odredbe iz člana 308. stav 4. ZKP-a FBiH oštećeni ovu presudu mogu pobijati samo zbog odluke o troškovima krivičnog postupka i odluke o imovinsko-pravnom zahtjevu.